

Strasbourg, 7.6.2016
COM(2016) 377 final

**SPOROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU, SVETU, EVROPSKEMU
EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU REGIJ**

Akcijski načrt za vključevanje državljanov tretjih držav

1. UVOD

Evropske družbe so in bodo še naprej postajale vse bolj raznolike. Danes v EU prebiva 20 milijonov oseb, ki niso državljani EU in ki predstavljajo 4 % celotnega prebivalstva EU¹. Mobilnost oseb bo v različnih oblikah in iz številnih različnih razlogov značilnost 21. stoletja tako v Evropi kot v svetu, kar pomeni, da mora EU okrepiti ne le prizadevanja glede upravljanja migrantskih tokov, ampak tudi prizadevanja glede svojih politik vključevanja za državljane tretjih držav².

EU že več let podpira države članice pri njihovih politikah vključevanja. Svet za pravosodje in notranje zadeve je leta 2014 ponovno potrdil **skupna osnovna načela politike vključevanja priseljencev**, sprejeta leta 2004, ki določajo skupni pristop k vključevanju državljanov tretjih držav po vsej EU³. Evropska komisija je leta 2011 predstavila evropsko agendo⁴ za vključevanje državljanov tretjih držav, pri čemer je pozvala k okrepljenemu in usklajenemu pristopu k vključevanju na različnih področjih politike in ravneh države. V teh letih so številne države članice razvile svoje politike vključevanja glede na svoje nacionalne okvire, EU pa je imela pomembno vlogo pri podpiranju nekaterih od teh ukrepov.

Vendar je ne glede na prizadevanja položaj državljanov tretjih držav po vsej EU še vedno slabši od položaja državljanov EU v smislu zaposlovanja, izobraževanja in socialne vključenosti⁵. Hkrati je bila z nedavnimi ukrepi za izboljšanje upravljanja velikega števila oseb, ki potrebujejo zaščito, s katerim se trenutno spopada EU, vključno z ukrepi za premestitev in preselitev⁶, poudarjena potreba po tem, da države članice z manj izkušnjami z vključevanjem pripravijo učinkovite strategije vključevanja.

Zagotavljanje, da lahko vsi, ki upravičeno in zakonito prebivajo v EU, ne glede na dolžino prebivanja, sodelujejo in prispevajo, je ključnega pomena za prihodnjo blaginjo, napredek in povezanost evropskih družb. V času povečevanja diskriminacije, predsodkov, rasizma in ksenofobije obstajajo pravne, moralne in gospodarske zahteve po spoštovanju temeljnih pravic, vrednot in svoboščin EU ter nadaljnjem prizadevanju za bolj povezano družbo kot celoto. Uspešno vključevanje državljanov tretjih držav je v skupnem interesu vseh držav članic.

Vlaganje sredstev in truda v politiko vključevanja danes bo dolgoročno prispevalo k uspešnejši, bolj povezani in vključujoči evropski družbi. V evropski agendi o migracijah⁷ je bila poudarjena potreba po učinkovitih politikah vključevanja za državljane tretjih držav. Ob upoštevanju aktualnih migracijskih izzivov in kot je bilo objavljeno v sporočilu z dne

¹ Glej: Eurostat (2015).

² V tem akcijskem načrtu je obravnavano vključevanje migrantov, vključno z begunci, ki so državljani držav, ki niso članice EU, in ki zakonito prebivajo v EU. Ne nanaša se na državljane držav članic EU, ki imajo prek svojih staršev ali starih staršev migrantsko ozadje iz tretjih držav, niti na državljane EU, ki uveljavljajo svojo pravico do prostega gibanja, in njihove družinske člane.

³ Glej: sklepi Sveta za pravosodje in notranje zadeve z dne 5. in 6. junija 2014: http://www.consilium.europa.eu/ueDocs/cms_Data/docs/pressData/en/jha/82745.pdf.

⁴ Glej: COM(2011) 455 final z dne 20. julija 2011.

⁵ Glej podatke Eurostata: http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Migrant_integration_statistics_-_overview in OECD/Evropska unija (2015), *Indicators of Immigration Integration 2015 – Settling In (Kazalniki vključevanja priseljencev v letu 2015 – prilaganje)*: <http://www.oecd.org/els/mig/Indicators-of-Immigrant-Integration-2015.pdf>.

⁶ Glej poročila Komisije o premestitvi in preselitvi: COM(2016) 165 final; COM(2016) 222 final; COM(2016) 360 final.

⁷ Glej: COM(2015) 240 final z dne 13. maja 2012.

6. aprila 2016⁸, je zdaj treba ponovno proučiti in okrepiti skupni pristop na vseh področjih politike ter vključiti vse zadevne akterje, vključno z EU, državami članicami, regionalnimi in lokalnimi organi ter socialnimi partnerji in organizacijami civilne družbe. To je podprl tudi Evropski parlament v svoji resoluciji z dne 12. aprila 2016, v kateri je med drugim pozval k polnemu sodelovanju in zgodnjemu vključevanju vseh državljanov tretjih držav, vključno z begunci⁹.

Kot je navedeno v členu 79(4) Pogodbe o delovanju Evropske unije, lahko EU, čeprav so za vključevanje pristojne predvsem države članice, sprejme ukrepe za zagotovitev spodbud in podpore za države članice pri spodbujanju vključevanja državljanov tretjih držav, ki zakonito prebivajo na njihovem ozemlju, ter ima pomembno vlogo pri podpiranju, spodbujanju in usklajevanju ukrepov in politik držav članic na tem področju. V sedanjem okviru se številne države članice EU soočajo s podobnimi izzivi, pri čemer se na ravni EU lahko zagotovi dodana vrednost s strukturno podporo, ki jo zagotavlja. Ta akcijski načrt določa okvir skupne politike, ki bi moral državam članicam pomagati pri nadaljnjem razvoju in krepitvi njihovih nacionalnih politik vključevanja za migrante iz tretjih držav, ter opisuje politično, operativno in finančno podporo, ki jo bo zagotovila Komisija, da bi jih podprla pri njihovih prizadevanjih.

2. IZZIVI IN PRILOŽNOSTI VKLJUČEVANJA

Raziskave kažejo, da se državljanji tretjih držav še vedno soočajo z ovirami v izobraževalnem sistemu, na trgu dela in pri dostopu do dostojnih stanovanj¹⁰. Tudi če so zaposleni, so izpostavljeni večjemu tveganju revščine ali socialne izključenosti kot državljanji države gostiteljice. Otroci so izpostavljeni posebej velikemu tveganju revščine.

Kot je poudarila Komisija v svojem sporočilu z dne 7. aprila 2016¹¹, bodo morale nacionalne gospodarske in socialne politike upoštevati nedavni pritok migrantov iz tretjih držav in beguncev, zlasti da se poskrbi za njihove nujne potrebe ter njihovo vključevanje na trg dela in v družbo. To bo izziv za številne države članice, vendar je s pravimi pogoji za hitro in uspešno vključevanje to lahko tudi priložnost, zlasti za države članice, v katerih potekajo demografske spremembe. To vključuje tudi gospodarstvo, saj dokazi kažejo, da državljanji tretjih držav zagotavljajo pozitivni fiskalni neto prispevek, če so pravočasno dobro vključeni, pri čemer je treba začeti z zgodnjim vključevanjem v izobraževanje in na trg dela¹².

⁸ Glej: COM(2016) 197 final z dne 6. aprila 2016.

⁹ Glej: Resolucija Evropskega parlamenta z dne 12. aprila 2016 o razmerah v Sredozemlju in potrebi po celostnem pristopu EU k migraciji (2015/2095(INI)).

¹⁰ Stopnja zaposlenosti državljanov tretjih držav je bila leta 2015 za 12,4 odstotne točke nižja od stopnje zaposlenosti državljanov države gostiteljice, pri čemer je bila stopnja pri ženskah še posebej nizka. Migranti iz tretjih držav so pogosto podzaposleni, tudi če imajo univerzitetno diplomu. Stopnja slabega uspeha v izobraževanju je dvakrat višja pri prvi generaciji migrantov (42 %) kot pri učencih, dijakih in študentih staršev, rojenih v državi gostiteljici (20 %), in še vedno visoka pri drugi generaciji (rojeni v državi gostiteljici, s starši, rojenimi v tujini) (34 %). Leta 2014 je bilo 49 % državljanov tretjih držav izpostavljenih tveganju revščine ali socialne izključenosti v primerjavi z 22 % državljanov države gostiteljice. 18,2 % mladih, ki niso bili rojeni v EU, se je soočalo s hudim materialnim pomanjkanjem. Pri državljanjih tretjih držav je bila verjetnost, da bodo živeli v prenatrpanih gospodinjstvih, večja kot pri domačinih.

¹¹ Glej: Evropski semester 2016: Ocena napredka pri strukturnih reformah in preprečevanju in odpravljanju makroekonomskih neravnotežij ter rezultati poglobljenih pregledov v skladu z Uredbo (EU) št. 1176/2011 (COM(2016) 95 final/2).

¹² Glej na primer OECD, *The Fiscal Impact of Immigration in OECD Countries (Fiskalne posledice priseljevanja v državah OECD)*, v „International Migration Outlook 2013“ (Mednarodni migracijski izgledi 2013) in pregled politike, ki ga je izvedla Evropska komisija, z naslovom *Research on Migration: Facing*

Neizkoriščanje potenciala državljanov tretjih držav v EU bi pomenilo veliko izgubo virov za same zadevne posameznike ter splošneje za naše gospodarstvo in našo družbo¹³. Obstaja očitna nevarnost, da bodo stroški ne vključevanja višji od stroškov naložbe v politike vključevanja.

Posamezne potrebe po vključevanju se zelo razlikujejo ter so odvisne od razlogov osebe za prihod v EU in pričakovane dolžine bivanja ter njenih znanj in spretnosti, stopnje izobrazbe in delovnih izkušenj. Visoko usposobljeni državljani tretjih držav, ki se preselijo iz ekonomskih razlogov, pogosto koristijo podporo za vključevanje, ki jo nudijo njihovi delodajalci, na primer jezikovne tečaje, in mrežo, ki jo zagotavlja delovno okolje. Drugi državljani tretjih držav pa take podpore morda ne prejemajo. Zlasti novoprispeli begunci se soočajo s posebnimi težavami, kot so ranljivost, ki je posledica doživetih travm, pomanjkljiva dokumentacija, vključno v zvezi s kvalifikacijami, ter neaktivnost pred azilnim postopkom in med njim¹⁴, ter s kulturnimi in jezikovnimi ovirami in tveganji stigmatizacije v izobraževanju ter na trgu dela in stanovanj, ki niso omejeni le na begunce.

Ukrepev za podporo vključevanju državljanov tretjih držav ni treba izvajati na račun ukrepov v korist drugim ranljivim ali prikrajšanim skupinam ali manjšinam, niti se ne bi smeli tako izvajati. Vključevanje državljanov tretjih držav je in bi moralo biti dejansko sestavni del prizadevanj za posodobitev in oblikovanje vključujočih politik na področju sociale, izobraževanja, trga dela, zdravja in enakosti, da bi bile vsem na voljo pomembne priložnosti za sodelovanje v družbi in gospodarstvu. Načrtovani novi program znanj in spretnosti za Evropo¹⁵ je namenjen krepitvi človeškega kapitala in njegove zaposljivosti v Evropi ter s tem prispevanju k splošni konkurenčnosti EU. Hkrati lahko posebni ciljno usmerjeni ukrepi zadovoljijo potrebe po vključevanju zlasti skupin migrantov iz tretjih držav, bodisi tistih, ki so pred kratkim prispeli in imajo pravico bivanja v EU, ali tistih, ki so v EU že nekaj let¹⁶.

3. USTVARJANJE BOLJ POVEZANE DRUŽBE

Oblikovanje učinkovitih politik vključevanja za državljane tretjih držav, ki so pred kratim prispeli in imajo pravico bivati v EU, in tiste, ki so v EU že dlje časa, pomeni dolgoročno naložbo. Učinkoviti in pravični ukrepi za vključevanje zahtevajo zadostne politične, socialne in finančne naložbe, ki se bodo dolgoročno izkazale za koristne za vse naše skupnosti.

Izkušnje kažejo, da so politike vključevanja najučinkovitejše, če so zasnovane tako, da zagotavljajo skladne sisteme, ki olajšujejo sodelovanje in krepitev vloge vseh v družbi, tj. državljanov tretjih držav in skupnosti, v katere so se naselili. To pomeni, da bi moralo vključevanje presegati udeležbo na trgu dela in obvladovanje jezika države gostiteljice:

Realities and Maximising Opportunities (Raziskava o migracijah: soočanje z realnostjo in povečevanje priložnosti), 2016.

¹³ Glej: dokument, ki ga je objavil generalni direktorat Evropske komisije za gospodarske in finančne zadeve: „[An Economic Take on the Refugee Crisis](#)“ (Gospodarske posledice begunske krize).

¹⁴ Države članice imajo na podlagi prava EU, zlasti na podlagi direktive o pogojih sprejema (2013/33/EU) in direktive o poklicnih kvalifikacijah (2011/95/EU), posebne obveznosti, da prosilcem za azil že na samem začetku zagotovijo ustrezne pogoje za sprejem, da zagotovijo enak dostop do trga dela in olajšajo dostop do zaposlitev po podelitvi statusa zaščite ter da zagotovijo enako obravnavanje, kar zadeva priznavanje diplom, in posebno poenostavitev.

¹⁵ Glej: Novi program znanj in spretnosti za Evropo: Z roko v roki za večji človeški kapital, zaposljivost in konkurenčnost (prihodnje sporočilo COM(2016) 381).

vključevanje je najučinkovitejše, če je zakoreninjeno v razumevanju življenja v raznolikih evropskih družbah.

Evropska unija temelji na temeljnih vrednotah, vključno z demokracijo, pravno državo in spoštovanjem temeljnih pravic. Listina Evropske unije o temeljnih pravicah zagotavlja številne pravice, ki so ključnega pomena za proces vključevanja, vključno s svobodo govora in versko svobodo ter pravicami do enakosti in nediskriminacije. Razumevanje in priznavanje teh temeljnih vrednot je ključni element življenja in sodelovanja v družbi gostiteljici. Hkrati te pravice tudi ščitijo državljane tretjih držav in spodbujajo njihovo vključitev v družbo. V zvezi s tem je Svet razpravljal o vključevanju državljanov tretjih držav v okviru letnega dialoga 2016 o pravni državi¹⁷, pri čemer sta bila ponovno potrjena pomembnost spoštovanja temeljnih vrednot in osrednji pomen načela dvosmernega procesa vključevanja.

Ta dinamični dvosmerni proces vključevanja pomeni ne samo *pričakovanje*, da bodo državljani tretjih držav sprejeli temeljne vrednote EU in se naučili jezika gostiteljice, temveč da jim bodo *zagotovljene* tudi pomembne priložnosti za sodelovanje v gospodarstvu in družbi države članice, v kateri so se naselili.

Dejavno prispevanje ter možnost prispevati k političnemu, kulturnemu in družbenemu življenju sta vsaj tako pomembna kot ustvarjanje občutka pripadnosti družbi gostiteljici in polne vključenosti vanjo ter oblikovanje socialno in gospodarsko rastočih družb. Oblikovanje gostoljubnih, raznolikih in vključujočih družb je proces, ki zahteva sodelovanje državljanov tretjih držav in družbe sprejemnice. Spodbujanje medkulturnega dialoga, vključno z medverskim dialogom med verskimi skupnostmi, spoštovanja človekovih pravic in evropskih vrednot je ključnega pomena.

4. KLJUČNE PREDNOSTNE NALOGE POLITIKE IN ORODJA ZA PODPIRANJE VKLJUČEVANJA PO VSEJ EU

Uspešno vključevanje je proces, ki poteka postopoma, vendar, kar je najpomembnejše, na številnih različnih področjih politike, kot so izobraževanje, zaposlovanje, podjetništvo in kultura, ter v različnih okvirih. Ta akcijski načrt, ki temelji na evropski agendi za vključevanje iz leta 2011, določa prednostne naloge politike in orodja za podpiranje izvajanja teh prednostnih nalog.

4.1 Prednostne naloge politike

Prednost je treba dati posebnim ukrepom, ki jih je treba izvesti na ravni EU in držav članic za okrepitev in podporo vključevanja na vseh ključnih področjih politike.

4.1.1 Ukrepi pred odhodom in pred prihodom

Zagotavljanje podpore državljanom tretjih držav čim prej v procesu migracije se je izkazalo za bistveno pri uspešnem vključevanju. Izhodiščna točka, kadar koli je to izvedljivo, so ukrepi pred odhodom in pred prihodom, namenjeni osebam, ki prihajajo iz tretjih držav, in družbi sprejemnici. Taki ukrepi so lahko koristni za posameznike ne glede na njihov razlog za zakonito selitev v EU, vendar so lahko še zlasti pomembni za pripravo preselitve beguncev. Ker bi morale države članice okrepiti izvajanje priporočila o ponovni naselitvi iz junija 2015¹⁸, programa humanitarnega sprejema za Turčijo¹⁹ in individualnega programa za

¹⁷ Glej: <http://www.consilium.europa.eu/sl/meetings/gac/2016/05/24/>.

¹⁸ Glej: C(2015) 3560 final.

preselitev v skladu z izjavo EU in Turčije²⁰, bo vse pomembnejši nadaljnji razvoj ukrepov pred odhodom za olajšanje vključevanja, zlasti ob upoštevanju načrtovanega strukturiranega sistema preselitev, kot je bil naznanjen v sporočilu z dne 6. aprila 2016²¹.

Za zadevne državljane tretjih držav, zlasti tiste, ki prihajajo zaradi dela ali družinskih razlogov, pa tudi za begunce, ki jih je treba preseliti, lahko jezikovno in z delom povezano usposabljanje pred odhodom pospeši vključevanje v njihovo prihodnje okolje. Za ukrepe pred odhodom, ki jih država izvora in namembna država pripravita skupaj, se je izkazalo, da so še posebej učinkoviti pri pospeševanju vključevanja. Vendar sodelovanje z državami izvora in tranzita glede tega vprašanja še vedno ni dovolj razvito. Komisija v svojem sporočilu o vzpostavitvi novega partnerskega okvira s tretjimi državami v okviru evropske agende o migracijah²² predlaga usklajen in prilagojen pristop k razvoju, skupaj z državami članicami, instrumentov, orodij in vzvodov za doseg celostnega partnerstva s tretjimi državami za boljše upravljanje migracij. Na primer, sodelovala bo z državami članicami, da bi okrepila sodelovanje z izbranimi tretjimi državami za izpolnitev obveznosti akcijskega načrta, podpisanega na vrhu o migracijah v Valletti novembra 2015²³, vključno z ukrepi pred odhodom.

Za preselitev beguncev so zagotavljanje informacij o državi preselitve, pomoč pri oblikovanju realnih pričakovanj o njihovem novem življenju, seznanjanje z njihovimi pravicami in dolžnostmi ter zagotavljanje jezikovnih in drugih znanj ključni elementi za olajšanje njihovega vključevanja po njihovem prihodu v namembne države.

V vseh fazah vključevanja je treba izkoristiti tudi inovativno uporabo tehnologije, družbenih medijev in interneta. Nekaterе države članice so razvile spletna orodja, na primer telefonske aplikacije, za obveščanje novoprišlih prosilcev za azil o njihovih pravicah in o družbi gostiteljici ali za zagotavljanje osnovnega jezikovnega usposabljanja ali zelo praktičnih informacij za olajšanje vsakdanjega življenja.

Ukrepi pred prihodom lahko tudi pomagajo pripraviti skupnosti sprejemnice na prihod državljanov tretjih držav, kar prispeva k povečevanju empatije in razumevanja za odpravo predsodkov ter spodbujanju odprtosti in gostoljubnosti. Številne države članice že organizirajo določeno obliko ukrepov pred prihodom za skupnosti, ki sprejemajo preseljene begunce. Na primer, v okviru mreže SHARE, ki jo sofinancira Evropska komisija ter je namenjena povezovanju evropskih regionalnih in lokalnih organov in njihovih partnerjev iz civilne družbe, vključenih v preseljevanje in vključevanje beguncev, je bilo razvito orodje „Share City Curriculum“ za gostoljuben sprejem, podpiranje in krepitev vloge preseljenih beguncev²⁴.

Komisija bo ob upoštevanju izvajanja zavez glede preselitve državam članicam zagotovila dodatno finančno podporo za organiziranje učinkovitih ukrepov pred odhodom in okrepila sodelovanje z ustreznimi mednarodnimi akterji, kot je Mednarodna organizacija za migracije (IOM). Predlagala je, da bi imela nova Agencija Evropske unije za azil ključno vlogo pri

¹⁹ Glej: C(2015) 9490.

²⁰ Glej: <http://www.consilium.europa.eu/sl/press/press-releases/2016/03/18-eu-turkey-statement/>.

²¹ Glej: COM(2016) 197 final z dne 6. aprila 2016.

²² Glej: Sporočilo o vzpostavitvi novega partnerskega okvira s tretjimi državami v okviru evropske agende o migracijah (COM(2016) 385 z dne 7. junija 2016).

²³ Glej: http://www.consilium.europa.eu/en/meetings/international-summit/2015/11/ACTION_PLAN_EN_pdf/.

²⁴ Glej končno poročilo: <http://www.euocities.eu/euocities/news/-Building-a-resettlement-network-of-European-cities-and-regions-SHARE-project-publication-WSPO-A9SHLX>.

lajšanju in spremljanju izmenjave dobrih praks med državami članicami, tudi na področju ukrepov vključevanja pred odhodom²⁵.

Komisija bo:

- začela projekte za podporo ukrepov pred odhodom in pred prihodom za lokalne skupnosti, tudi v okviru programov preselitve, s poudarkom na prednostnih tretjih državah;
- sodelovala z državami članicami pri krepitvi sodelovanja z izbranimi tretjimi državami glede ukrepov pred odhodom, tudi v okviru akcijskega načrta iz Vallette.

Države članice bi morale pri krepitvi svojih politik vključevanja:

- spodbujati programe zasebnega sponzorstva²⁶ za preselitev beguncev, da se lokalne skupnosti aktivno vključijo v proces vključevanja državljanov tretjih držav;
- proučiti možnost sodelovanja v projektih za preselitev beguncev, v katerih je vključenih več zainteresiranih strani, kot je projekt EU za olajšanje preselitve in sprejem beguncev z izmenjavo novega znanja (Facilitating resettlement and Refugee Admission through New Knowledge)²⁷;
- zagotavljati informacije pred odhodom za pripravo posameznikov na prihod v EU, vključno z imenovanjem uradnikov za zvezo za vključevanje na veleposlaništvih v ključnih tretjih državah.

4.1.2 Izobraževanje

Izobraževanje in usposabljanje sta med najučinkovitejšimi orodji za vključevanje, dostop do njiju pa bi bilo treba omogočiti in spodbujati čim prej. Pridobivanje osnovnih znanj in spretnosti je temelj za nadaljnje učenje, zaposlitev in socialno vključenost.

Učenje jezika namembne države je ključnega pomena za uspešnost procesa vključevanja državljanov tretjih držav. Programi jezikovnega vključevanja bi morali biti zagotovljeni čim prej po prihodu in prilagojeni jezikovnemu znanju posameznika, poleg tega pa bi morali združevati učenje jezika s pridobivanjem drugih znanj, spretnosti in kompetenc ali delovnih izkušenj. Še posebej bi si bilo treba prizadevati za zagotovitev, da so ti tečaji na voljo tako ženskam kot moškim.

Vsi otroci, ne glede na njihovo družinsko ali kulturno ozadje ali spol, imajo pravico do izobraževanja za nadaljnji razvoj. Begunski otroci so morda prekinili svoje izobraževanje ali v nekaterih primerih sploh niso mogli obiskovati šole, zaradi česar potrebujejo prilagojeno podporo, vključno z učnimi urami, s katerimi nadoknadijo izgubljeni čas izobraževanja. Učitelji potrebujejo potrebna znanja in spretnosti, da jim lahko nudijo pomoč, in zagotovljena bi jim morala biti podpora pri njihovem delu v vse bolj raznolikih razredih, tudi za preprečevanje učnega neuspeha in segregacije v izobraževanju.

²⁵ Glej: COM(2016) 197 final z dne 6. aprila 2016.

²⁶ V okviru programov zasebnega sponzorstva organizacije civilne družbe ali skupine posameznikov prispevajo h kritju stroškov preselitve in skrbijo za prvo vključevanje preseljenih beguncev v sodelovanju z lokalnimi skupnostmi.

²⁷ Projekt EU-FRANK: Facilitating resettlement and Refugee Admission through New Knowledge: projekt, ki ga financira EU in izvaja švedska agencija za migracije v obdobju 2016–2020.

Izobraževanje in vzgoja v zgodnjem otroštvu sta temeljnega pomena za vključevanje družin in otrok iz tretjih držav. Imata ključno vlogo pri učenju, kako živeti skupaj v heterogenih družbah, in pri usvajanju jezikovnega znanja. Naložbe v izobraževanje in vzgojo v zgodnjem otroštvu so se izkazale za učinkovite pri odpravljanju revščine in socialne izključenosti ter pri zagotavljanju, da je vsem otrokom omogočeno, da v celoti izkoristijo svoj potencial.

Razumevanje zakonov, kulture in vrednot družbe sprejemnice je ključnega pomena za državljane tretjih držav, da razumejo svoje odgovornosti, povezane z novim življenjem v družbi sprejemnici, ter da dejavno sodelujejo v njej. Izobraževanje ima pomembno vlogo pri socializaciji otrok ter lahko spodbuja socialno kohezijo in vzajemno razumevanje med državljani tretjih držav in družbami sprejemnicami. Nadalje bi bilo treba proučiti vprašanje uvedbe državljanske vzgoje v srednjih šolah. Tudi neformalno učenje (npr. v mladinskih združenjih, kulturi in športu) ima ključno vlogo pri dopolnjevanju vključevanja s formalnim izobraževanjem v šolah ali visokošolskih ustanovah.

Komisija bo v okviru novega programa znanj in spretnosti za Evropo predlagala ukrepe za spodbujanje nadaljnega usposabljanja nizko usposobljenih in nizko kvalificiranih oseb, kar bi bilo lahko koristno za državljane tretjih držav²⁸.

Komisija bo:

- zagotovila spletno preverjanje znanja jezikov in poučevanje jezikov za novoprispele državljane tretjih držav, zlasti begunce, in sicer s spletno jezikovno podporo Erasmus+ (za spletne jezikovne tečaje za begunce bo za obdobje treh let na voljo 100 000 licenc);
- podpirala dogodke vzajemnega učenja v zvezi s ključnimi ukrepi politike, kot so pripravljalni razredi, preverjanje znanj in spretnosti ter jezikovnega znanja, podpora za otroke brez spremstva, medkulturno ozaveščanje, priznavanje akademskih kvalifikacij in vključevanje v visokošolsko izobraževanje;
- podpirala šolsko skupnost pri spodbujanju vključujočega izobraževanja in obravnavanja posebnih potreb migrantskih učencev prek svoje spletne platforme [School Education Gateway](#);
- odpravila ovire za vključevanje deklic in dečkov državljanov tretjih držav v izobraževanje in vzgojo v zgodnjem otroštvu z razvojem evropskega okvira za kakovost izobraževanja in vzgoje v zgodnjem otroštvu (ECEC), vključno s pomočjo osebju ECEC pri odzivanju na posebne razmere v družinah;
- podpirala nadaljnje usposabljanje nizko usposobljenih in nizko kvalificiranih oseb v okviru novega programa znanj in spretnosti za Evropo.

Države članice bi morale pri krepitvi svojih politik vključevanja:

- zagotavljati usposabljanje za učitelje in osebe za pridobitev znanj in spretnosti, potrebnih za upravljanje raznolikosti, ter spodbujati zaposlovanje učiteljev z migrantskim ozadjem;
- spodbujati in podpirati vključevanje migrantskih otrok v izobraževanje in vzgojo v zgodnjem otroštvu.

²⁸ Glej: Novi program znanj in spretnosti za Evropo: Z roko v roki za večji človeški kapital, zaposljivost in konkurenčnost (prihodnje sporočilo COM(2016) 381).

4.1.3 Vključevanje na trg dela in dostop do poklicnega usposabljanja

Zaposlovanje je ključni del procesa vključevanja. Pridobitev zaposlitve je temeljnega pomena za vključitev v gospodarsko in družbeno življenje države gostiteljice, saj zagotavlja dostop do dostojnega stanovanja in dostojnih življenjskih razmer ter ekonomsko vključenost. Pravočasno in polno vključevanje na trg dela lahko pomaga zadovoljiti naraščajoče potrebe po posebnih znanjih in spretnostih v EU ter okrepiti vzdržnost sistemov socialnega varstva glede na staranje prebivalstva in delovne sile. Dejansko je zaposlitev običajno najpomembnejši dejavnik skupnega fiskalnega neto prispevka državljanov tretjih držav²⁹. Podpiranje podjetništva, tudi z dostopom do obstoječih programov pomoči za mikrokredite, je prav tako ključno sredstvo za spodbujanje prispevanja državljanov tretjih držav h gospodarstvu in družbi kot celoti.

Vendar stopnja zaposlenosti državljanov tretjih držav v večini držav članic ostaja nižja od povprečne stopnje zaposlenosti državljanov države gostiteljice³⁰. Številni državljani tretjih držav so previsoko kvalificirani ali previsoko usposobljeni za svoje delo ali delajo v slabših pogojih, kar zadeva plače, varnost zaposlitve, preveliko zastopanost v nekaterih sektorjih in možnosti poklicnega napredovanja³¹. Običajno sta stopnji zaposlenosti in aktivnosti še posebej nizki pri ženskah³², zato je nujno nameniti posebno pozornost njihovemu vključevanju na trg dela.

Olajšanje potrjevanja znanj in spretnosti ter priznavanja kvalifikacij je ključnega pomena za zagotovitev, da posamezniki v celoti izkoriščajo svoja znanja in spretnosti. To je zlasti pomembno za begunce, ki morda nimajo potrebnih dokazil o predhodnem izobraževanju in kvalifikacijah, so prekinili izobraževanje ali se niso smeli vključiti v formalno izobraževanje.

Na tristranskem socialnem vrhu³³ 16. marca 2016 so medpanožni socialni partnerji EU predložili skupno izjavo o begunski krizi³⁴, v kateri so poudarili pomembnost vključevanja beguncev v usposabljanje, zaposlovanje in družbo na splošno ter se zavzeli za celovito rešitev glede analize znanj in spretnosti ter potrjevanja, ob upoštevanju gospodarskih potreb.

Tudi če pravo EU beguncem že zagotavlja enak dostop do trga dela kot državljanom EU, bodo za njihovo udeležbo na trgu dela še vedno potrebne usklajene in ciljno usmerjene aktivne politike trga dela. Komisija pozdravlja dejstvo, da nekatere države članice zagotovijo dostop do trga dela veliko prej kot v devetih mesecih, kot je določeno v direktivi o pogojih za sprejem (npr. Belgija, Italija in Romunija). Pozdravlja tudi omilitev pogojev (Nemčija), pod katerimi lahko prosilci za azil dostopajo do trga dela, ter pobude za povezovanje namestitve prosilcev za azil in beguncev z zaposlitvenimi možnostmi (npr. Švedska, Danska, Finska,

²⁹ Glej: dokument, ki ga je objavil generalni direktorat Evropske komisije za gospodarske in finančne zadeve: „[An Economic Take on the Refugee Crisis](#)“ (Gospodarske posledice begunske krize).

³⁰ Glej Eurostat: [Migrant integration in the EU labour market \(Vključevanje migrantov na trg dela EU\)](#) z dne 6. junija 2016.

³¹ Po podatkih Eurostatove raziskave o delovni sili je več kot 40 % delavcev iz tretjih držav z visoko stopnjo izobrazbe zaposlenih na srednje- ali nizkokvalificiranih delovnih mestih, medtem ko je med državljani držav gostiteljic takih delavcev približno 20 %.

³² Leta 2015 je bilo zaposlenih manj kot polovica državljanek tretjih držav, pri čemer je bila njihova stopnja zaposlenosti za več kot 16 odstotnih točk nižja od stopnje zaposlenosti državljanek EU.

³³ Na tristranskem socialnem vrhu se dvakrat letno sestanejo voditelji institucij EU in socialni partnerji EU, ki razpravljajo o aktualnih vprašanjih.

³⁴ Glej: https://www.etuc.org/sites/www.etuc.org/files/press-release/files/14.03.16_final_eco_soc_partners_message_refugee_crisis.pdf.

Portugalska in Estonija). Vendar kljub temu razvoju v praksi še vedno obstajajo precejšnje ovire za vstop na trg dela.

Zgodnje vključevanje v poklicno usposabljanje z močno razsežnostjo na delu temelječega učenja bi se lahko izkazalo za posebej učinkovito pri zagotavljanju osnove za uspešno vključevanje na trg dela nekaterim državljanom tretjih držav in njihovem napredovanju pri pridobivanju višje stopnje kvalifikacij. Komisija bo uporabila obstoječe politične pobude in programe (evropska koalicija za vajeništva, Evropski pakt za mlade, Erasmus+, Izobraževanje in usposabljanje 2020 itd.) za spodbujanje vzajemnega učenja in izmenjave obetavnih praks v zvezi z vključevanjem na področju poklicnega izobraževanja in usposabljanja.

Poleg tega je zgodnje aktiviranje in ukrepanje pri ranljivih mladih, ki niso zaposleni, se ne izobražujejo ali usposablajo, vključno z mladimi državljani tretjih držav, ključnega pomena za zagotovitev njihove hitre vključitve v izobraževanje, vajeništvo, usposabljanje ali na trg dela. Komisija bo proučila možnosti nadaljnjega izboljšanja dejavnosti ozaveščanja ranljivih mladih, ki niso zaposleni, se ne izobražujejo ali usposablajo, vključno z mladimi državljani tretjih držav, v obstoječem okviru programa jamstva za mlade in, kjer je to mogoče, z vključitvijo zasebnega sektorja.

V okviru novega programa znanj in spretnosti za Evropo bo razvila ukrepe in orodja za podporo profiliranja znanj in spretnosti ter priznavanja kvalifikacij državljanov tretjih držav³⁵.

Komisija bo:

- oblikovala spletno zbirko obetavnih praks na področju vključevanja beguncev in, kjer obstajajo dobre možnosti, da se jim zagotovi zaščita, prosilcev za azil na trg dela kot vir za oblikovalce politike v državah članicah;
- v okviru novega programa znanj in spretnosti za Evropo: a) razvila „orodje za znanja in spretnosti ter kvalifikacije“ za podpiranje pravočasne opredelitve znanj in spretnosti ter kvalifikacij novoprispelih državljanov tretjih držav; b) zagotovila zbiranje boljših informacij o praksah in odločitvah, povezanih s priznavanjem kvalifikacij, prek portala Europass c) ter izboljšala preglednost in razumevanje kvalifikacij, pridobljenih v tretjih državah, s pregledom evropskega ogrodja kvalifikacij;
- zagotovila posebno podporo za zgodnje priznanje akademskih kvalifikacij državljanov tretjih držav, vključno z begunci, tudi s krepitvijo sodelovanja med nacionalnimi informacijskimi centri za akademsko priznavanje (NARIC) in osebjem za usposabljanje v sprejemnih objektih;
- začela projekte (v okviru Sklada za azil, migracije in vključevanje ter programa EU za zaposlovanje in socialne inovacije) za spodbujanje vključevanja beguncev na trg dela, hitre vključitve na trg dela ter vključevanja žensk v poklicno usposabljanje in na trg dela;
- opredelila dobre prakse za spodbujanje in podpiranje podjetništva migrantov ter financirala pilotne projekte za njihovo razširjanje.

Države članice bi morale pri krepitvi svojih politik vključevanja:

³⁵ Glej: Novi program znanj in spretnosti za Evropo: Z roko v roki za večji človeški kapital, zaposljivost in konkurenčnost (prihodnje sporočilo COM(2016) 381).

- podpirati hitro vključitev novoprispelih državljanov tretjih držav na trg dela, na primer z zgodnjim ocenjevanjem znanj in spretnosti ter kvalifikacij, kombiniranim jezikovnim usposabljanjem in usposabljanjem na delovnem mestu, posebnimi smernicami ter mentorstvom;
- odpraviti ovire za zagotovitev učinkovitega dostopa do poklicnega usposabljanja in na trg dela beguncem in, kjer obstajajo dobre možnosti, da se jim zagotovi zaščita, prosilcem za azil;
- čim prej oceniti, potrditi in priznati znanja in spretnosti ter kvalifikacije državljanov tretjih držav ob polnem izkoriščanju orodij, ki so na voljo na ravni EU;
- spodbujati podjetništvo s prilagojenim poslovnim usposabljanjem in mentorstvom ter omogočanjem vključevanja državljanov tretjih držav v strukture za podpiranje podjetništva.

4.1.4 Dostop do osnovnih storitev

Dostop do ustreznega in cenovno dostopnega stanovanja je osnovni pogoj, da državljani tretjih držav začnejo življenje v novi družbi, vendar pomeni velik izziv glede na sedanje pritoke migrantov in beguncev, tako v fazi začetnega sprejema kot pri iskanju dolgoročnih stanovanjskih rešitev, ki še vedno zagotavljajo ustrezne možnosti zaposlitve. Čeprav je stanovanjska politika v nacionalni pristojnosti, Komisija podpira države članice pri soočanju z izzivi glede takojšnje nastanitve, povezanimi z begunsko krizo, ter pri zagotavljanju finančnih sredstev za ustrezna in cenovno dostopna stanovanja³⁶. Podpora lahko zagotovi tudi Evropska investicijska banka, na primer s financiranjem sprejemnih centrov, zagotovitvijo začasne nastanitve v fazi obravnavanja prošnje za azil in zagotovitvijo dolgoročneje nastanitve državljanov tretjih držav, ki jim je bil odobren azil, v socialnih stanovanjih³⁷.

Nova evropska mreža za vključevanje in partnerstva v okviru agende EU za mesta³⁸ (glej oddelek 4.2.1) bo zagotovila okvir za mesta, države članice in druge zainteresirane strani za izmenjavo izkušenj in dobrih praks glede mestne razsežnosti raznolikosti in migracije, vključno z odpravo geografske izolacije in getoizacije, ter za opredelitev ozkih grl in konkretnih ukrepov.

Dokazi kažejo, da sta lahko slabo zdravje in pomanjkanje dostopa do zdravstvenih storitev temeljna in trajna ovira za vključevanje, ki vpliva na praktično vsa področja življenja ter možnost dostopa do zaposlitve, izobraževanja, učenja jezika države gostiteljice in sodelovanja z javnimi ustanovami. Zlasti v fazi prvega sprejema je zagotavljanje dostopa do zdravstvenega varstva ključnega pomena, vendar lahko imajo državljani tretjih držav določene težave pri dostopanju do rednih zdravstvenih storitev, soočanju z neznanimi sistemi zdravstvenega varstva in učinkovitem komuniciranju z zdravstvenim osebjem. Komisija bo financirala projekte, ki podpirajo dobre prakse pri zagotavljanju zdravstvenega varstva za ranljive posameznike, zlasti begunce. Poleg tega je skupaj z Evropskim centrom za

³⁶ Zagotavljanje socialnih stanovanj lahko podpirajo tudi programi Evropskih strukturnih in investicijskih skladov za obdobje 2014–2020.

³⁷ Do zdaj so bila odobrena tri posojila v skupnem znesku približno 800 milijonov EUR za financiranje s posojili, ki naj bi po ocenah koristilo 250 000 beguncem (Nemčija in Francija, celotni stroški projekta v višini približno 1,6 milijarde EUR, pri čemer je dodatno posojilo še v fazi presoje). Evropska investicijska banka financira tudi stroške dodatnega izobraževanja in socialne podpore za begunce v povezavi s stanovanjskimi naložbami.

³⁸ Glej: http://ec.europa.eu/regional_policy/sl/policy/themes/urban-development/agenda/.

preprečevanje in obvladovanje bolezni (ECDC) in Mednarodno organizacijo za migracije (IOM) razvila osebno zdravstveno evidenco, da bi pomagala pri ugotavljanju zdravstvenih potreb državljanov tretjih držav in olajšala zagotavljanje zdravstvenega varstva.

Komisija bo:

- spodbujala uporabo sredstev EU za sprejem, izobraževanje, nastanitev ter zdravstveno in socialno infrastrukturo za državljane tretjih držav;
- okrepila sodelovanje z Evropsko investicijsko banko, da bi zagotovila finančna sredstva začasne nastanitvene in zdravstvene zmogljivosti za novoprispele državljane tretjih držav ter socialna stanovanja;
- spodbujala izmenjavo v okviru vzajemnega učenja med državami članicami in mesti v obliki študijskih obiskov, medsebojnih pregledov in izmenjave dobrih praks o tem, kako se soočiti s stanovanjskimi izzivi, vključno z geografsko izolacijo in getoizacijo;
- podpirala dobre prakse na področju zagotavljanja oskrbe za ranljive državljane tretjih držav in begunce, vključno z ženskami, otroki in starejšimi v okviru programa zdravja;
- razvila pilotne module usposabljanja za zdravstvene delavce na področju zdravja za državljane tretjih držav in begunce, da bi nadgradila in okrepila znanja in spretnosti ter sposobnosti zdravstvenih delavcev na kraju samem, ter spodbujala celosten pristop k zdravstvenemu varstvu državljanov tretjih držav in beguncev.

Države članice bi morale pri krepitvi svojih politik vključevanja:

- zagotavljati celosten pristop, usklajevati stanovanjske politike z enakopravnim dostopom do zaposlitve, zdravstvenih in socialnih storitev ter medsektorskim sodelovanjem, vključno s krepitvijo komunikacije med lokalnimi, regionalnimi in nacionalnimi ravni;
- ustvarjati kompetenčne mreže zdravstvenih delavcev, na primer na področju duševnega zdravja, zlasti posttravmatskih stresnih motenj beguncev, v tesnem sodelovanju z zdravstvenimi organi, nevladnimi organizacijami in organizacijami zdravstvenih delavcev za preprečevanje in zgodnje odkrivanje težav ter zagotavljanje podpore in zdravljenja.

4.1.5 Aktivna udeležba in socialna vključenost

Sodelovanje samih državljanov tretjih držav pri oblikovanju in izvajanju politik vključevanja je ključnega pomena za izboljšanje njihove udeležbe in rezultatov vključevanja. Vključevanje ne pomeni le učenja jezika in iskanja stanovanja ali zaposlitve. Pomeni tudi aktivno vlogo v lokalni, regionalni in nacionalni skupnosti, navezovanje in vzdrževanje neposrednih stikov z ljudmi prek socialnih, kulturnih in športnih dejavnosti ter celo politično angažiranje.

Pri razvoju politik vključevanja na ravni EU, nacionalni ali lokalni ravni bi bilo treba posebno pozornost nameniti vidiku enakosti spolov, položaju otrok, vključno z otroki brez spremstva in otroki, ki so ločeni od družine³⁹, ter položaju potencialno ranljivih oseb, vključno z žrtvami

³⁹ Glej Sporočilo Komisije o stanju izvajanja prednostnih ukrepov v okviru evropske agende o migracijah, COM(2016) 85 final.

nasilja na podlagi spola in osebami, ki pripadajo verskim ali etničnim manjšinam in se lahko soočajo z diskriminacijo ali ovirami zaradi nesorazmernega vključevanja.

Komisija bo začela dialog z državami članicami za zagotovitev, da se pomisleki, povezani z razsežnostjo enakosti spolov in stanjem migrantk, upoštevajo v načrtovanih politikah in pobudah za financiranje, vključno z ukrepi, ki se sofinancirajo s skladi EU⁴⁰.

Spodbujanje izmenjav z družbo sprejemnico že od samega začetka prek prostovoljnih, športnih in kulturnih dejavnosti olajšuje dialog in vzajemno razumevanje. Koristno je lahko za novoprispele državljane tretjih držav (z zagotavljanjem, da se počutijo del svoje nove skupnosti, ter pomočjo pri njihovem razumevanju ključnih vrednot in norm) kot tudi za družbo gostiteljico, saj povečuje sprejemanje in pomaga graditi gostoljuben odnos. Športni klubi ter mladinske in kulturne organizacije v EU že dejavno vključujejo novoprispele posameznike v svoje dejavnosti. Evropska prostovoljna služba podpira prostovoljno delo, na primer v sprejemnih centrih. Tako ustvarja povezavo med prosilci za azil in mladimi Evropejci ter prispeva k boljšemu razumevanju evropske kulture in vrednosti pri prosilcih za azil.

Vsakdo v EU, ki je ali ni državljan EU, je zakonsko zaščiten pred diskriminacijo na delu ali pri dostopu do zaposlitve zaradi rase ali narodnosti, vere ali prepričanja in pred diskriminacijo na področju izobraževanja, socialnega varstva ter dostopa do blaga in storitev zaradi rase ali narodnosti⁴¹. Uveljavljanje teh pravic morajo zagotoviti države članice, pri čemer je potreben čimprejšnji dogovor o predlogu Komisije za dokončanje okvira za prepoved diskriminacije med drugim na podlagi vere⁴².

Boj proti diskriminaciji in spodbujanje pozitivnega pristopa k raznolikosti ter boj proti rasizmu, ksenofobiji in zlasti sovražnemu govoru z izvajanjem ustreznih pravil EU⁴³ in nacionalne zakonodaje ter s ciljno usmerjenimi ukrepi politik so in bi morali biti sestavni del učinkovitih politik vključevanja.

Komisija bo:

- začela projekte za spodbujanje medkulturnega dialoga, kulturne raznolikosti in skupnih evropskih vrednot prek kulture, filmov in umetnosti (program Kreativna Evropa);
- začela projekte za spodbujanje socialne vključenosti prek mladine in športa (Erasmus+);
- predlagala, da se v okviru Evropske prostovoljne službe več pozornosti nameni dejavnostim za vključevanje beguncev in prosilcev za azil v njihove nove skupnosti gostiteljice;
- pripravila priročnike in orodja za strokovne delavce o kulturnem ozaveščanju in izražanju, medkulturnem dialogu, aktivni udeležbi državljanov tretjih držav v političnem, družbenem in kulturnem življenju ter športu v družbah gostiteljicah in o prispevku dela

⁴⁰ Svetovalni odbor za enakost spolov (vladna struktura, ki jo upravlja Komisija) bo letos izdal mnenje o integraciji načela enakosti spolov v evropski agendi o migracijah.

⁴¹ Glej: Direktiva Sveta 2000/43/ES z dne 29. junija 2000 in Direktiva Sveta 2000/78/ES z dne 27. novembra 2000.

⁴² Glej: Predlog direktive Sveta o izvajanju načela enakega obravnavanja oseb ne glede na vero ali prepričanje, invalidnost, starost ali spolno usmerjenost, COM(2008) 426 final.

⁴³ Glej: Okvirni sklep Sveta 2008/913/PNZ z dne 28. novembra 2008 o boju proti nekaterim oblikam in izrazom rasizma in ksenofobije s kazensko-pravnimi sredstvi.

mladih;

- v okviru različnih skladov EU začela projekte za spodbujanje udeležbe v političnem, družbenem in kulturnem življenju ter športu in socialne vključenosti prek izobraževanja, usposabljanja in mladih, preprečevanje diskriminacije, nasilja na podlagi spola, rasizma in ksenofobije, vključno s kaznivimi dejanji iz sovraštva in sovražnim govorom, ter boj proti njim in spodbujanje boljšega razumevanja med skupnostmi, vključno z verskimi skupnostmi;
- še naprej sodelovala z Evropskim parlamentom in Svetom za sprejetje protidiskriminacijske direktive.

Države članice bi morale pri krepitevi svojih politik vključevanja:

- spodbujati izmenjave z družbo sprejemnico že od samega začetka prek prostovoljnih, športnih in kulturnih dejavnosti;
- povečati udeležbo državljanov tretjih držav v lokalnih demokratičnih strukturah;
- vlagati v projekte in ukrepe za boj proti predsodkom in stereotipom (npr. kampanje ozaveščanja, programi izobraževanja);
- dosledno izvajati zakonodajo o boju proti rasizmu in ksenofobiji ter o pravicah žrtev in strogo izvrševati zakonodajo o enakem obravnavanju in boju proti diskriminaciji;
- organizirati programe državljanske vzgoje za vse državljane tretjih držav kot način spodbujanja vključevanja v družbo gostiteljico ter spodbujanja razumevanja in spoštovanja vrednot EU.

4.2 Orodja za podpiranje vključevanja

4.2.1 Usklajevanje politik

Vključevanje priseljencev je prednostna naloga politike, za katero si je treba prizadevati ne le na različnih področjih politike, ampak tudi na različnih ravneh EU (EU, nacionalna, regionalna in lokalna) ter z vključevanjem nevladnih zainteresiranih strani (organizacije civilne družbe, vključno z diasporami in migrantskimi skupnostmi ter verskimi organizacijami).

Za obravnavanje navedenih izzivov bi morala imeti EU močnejšo vlogo pri usklajevanju in navezovanju stikov med različnimi akterji in zainteresiranimi stranmi na področju vključevanja priseljencev. Zato bo Evropska komisija sedanjo mrežo nacionalnih kontaktnih točk za vključevanje⁴⁴ nadgradila v **evropsko mrežo za vključevanje** z močnejšo usklajevalno vlogo in pooblastilom za vzajemno učenje. Komisija bo podpirala izmenjave med državami članicami v okviru mreže s ciljno usmerjenimi dejavnostmi, kot so študijski obiski, vzajemni pregledi, vzajemna pomoč in delavnice vzajemnega učenja o posebnih vidikih vključevanja. Mreža bo spodbujala sodelovanje z nacionalnimi, lokalnimi in regionalnimi organi, organizacijami civilne družbe in drugimi mrežami držav članic na ravni EU na povezanih področjih politike (zaposlovanje, izobraževanje, enakost itd.).

⁴⁴ Glej: <https://ec.europa.eu/migrant-integration/index.cfm?action=furl.go&go=/the-eu-and-integration/eu-actions-to-make-integration-work>.

Forum za vključevanje na evropski ravni⁴⁵ od leta 2009 zagotavlja platformo, kjer lahko civilna družba in evropske institucije razpravljajo o vprašanih vključevanja. Leta 2015 se je forum za vključevanje razvil v **evropski forum za migracije**, ki zajema širši spekter tem, povezanih tudi z migracijami in azilom.

Poleg tega se s sodelovanjem na področjih politike EU, kot so izobraževanje, mladi, kultura in šport ter zaposlovanje in socialna vključenost, obravnavajo izzivi, povezani z vključevanjem migrantov. V okviru strategije Evropa 2020 za rast in delovna mesta so cilji, določeni na področjih izobraževanja, zaposlovanja in socialne vključenosti, namenjeni spremljanju in spodbujanju strukturnih reform. Rezultati vključevanja državljanov tretjih držav v državah članicah se analizirajo in spremljajo tudi v poročilih o državah in priporočilih za posamezne države v okviru evropskega semestra, s poudarkom na vključevanju na trg dela in izobraževanju za spodbujanje boljših rezultatov in socialne vključenosti⁴⁶.

Svet in Komisija sta se novembra 2015 odločila, da bosta okrepila sodelovanje na področjih vključujočega izobraževanja, enakosti, pravičnosti, nediskriminacije in spodbujanja državljanskih kompetenc v skladu s strateškim okvirom za izobraževanje in usposabljanje 2020 za evropsko sodelovanje v izobraževanju in usposabljanju⁴⁷ ter delovnim načrtom EU za mladino za obdobje 2016–2018⁴⁸.

Poleg tega je Komisija vzpostavila partnerstvo v okviru agende za mesta, da bi se EU osredotočala na vključevanje državljanov tretjih držav, Komisija, države članice, mesta in predstavniki civilne družbe pa bi skupaj pripravili konkretne ukrepe za spodbujanje vključevanja. To delo je bilo okrepljeno z začetkom politične okrogle mize med Komisijo in evropskimi mesti za spodbujanje dolgoročnega vključevanja⁴⁹. Splošni cilj je okrepiti dialog z lokalnimi in regionalnimi organi ter civilno družbo (vključno z migrantskimi skupnostmi in organizacijami v diaspori) z rednimi srečanji za obravnavanje politik vključevanja in iskanje rešitev.

4.2.2 Financiranje

Uspešnost politik vključevanja je odvisna od razmerja med strateškim, usklajenim in večdimenzionalnim političnim okvirom ter ustrezno podporo v obliki financiranja.

EU podpira ukrepe za vključevanje z namenskim financiranjem in v širšem smislu z instrumenti, ki obravnavajo socialno in ekonomsko kohezijo v vseh državah članicah. V prejšnjem ciklu (2007–2013) je bilo v okviru Evropskega sklada za vključevanje porabljenih 825 milijonov EUR. Vmesno vrednotenje Evropskega sklada⁵⁰ za vključevanje je pokazalo, da v večini držav članic projekti, financirani v okviru Sklada, sicer ne bi bili izvedeni. V več državah članicah je Sklad prispeval k okrepitvi in razširitvi dejavnosti nevladnih organizacij in lokalnih akterjev na področju vključevanja ter spodbudil dialog in izmenjavo zamisli in

⁴⁵ Forum za vključevanje je ustanovila Evropska komisija v sodelovanju z Evropskim ekonomsko-socialnim odborom.

⁴⁶ Glej: http://ec.europa.eu/europe2020/making-it-happen/country-specific-recommendations/index_sl.htm.

⁴⁷ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/HTML/?uri=URISERV:ef0016&from=SL>.

⁴⁸ Glej <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-13631-2015-INIT/sl/pdf>.

⁴⁹ Glej: http://ec.europa.eu/regional_policy/en/newsroom/news/2016/04/04-05-2016-long-term-management-of-migratory-flows-a-new-partnership-between-the-commission-and-european-cities.

⁵⁰ Glej: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52011DC0847&from=SL>.

dobrih praks med zainteresiranimi stranmi, vključenimi v proces vključevanja⁵¹. Poleg te namenske podpore so bila državam članicam na voljo precejšnja sredstva v okviru strukturnih skladov za podporo z vključevanjem povezanih ukrepov za izboljšanje socialne vključenosti ter dostopa do izobraževanja in trga dela državljanov tretjih držav. Na primer, Evropski socialni sklad (ESS) je sofinanciral ukrepe, ki so koristili več kot 5 milijonom takih posameznikov⁵². Vendar je bilo to financiranje le del celotne naložbe, izvedene v državah članicah.

V skladu s sedanjim večletnim finančnim okvirom za obdobje 2014–2020 so države članice v okviru nacionalnih programov Sklada za azil, migracije in vključevanje za vključevanje namenile 765 milijonov EUR. Ta številka kaže rahlo zmanjšanje v primerjavi s prejšnjim obdobjem, medtem ko so potrebe dejansko večje, in se je zdaj izkazala za neustrezno za trenutno stanje glede na celotno naložbo, ki jo morajo izvesti države članice.

Ob upoštevanju tega je predsednik Juncker v svojem nagovoru o stanju Evropske unije septembra 2015⁵³ navedel, da morajo države članice ponovno proučiti svoje politike na področju podpore, integracije in vključevanja, ter zavezal Komisijo k proučitvi, kako bi skladi EU lahko podpirali ta prizadevanja. Službe Komisije so na podlagi tega opredelile možnosti različnih skladov z deljenim upravljanjem za podporo vključevanju in vlogo, ki bi jo lahko imele mednarodne finančne institucije. Komisija je pripravila smernice za pomoč državam članicam pri povečanju strateške in usklajene uporabe ustreznih skladov EU za hitrejše in učinkovitejše rezultate v praksi⁵⁴.

V okviru evropskih strukturnih in investicijskih skladov (skladi ESI) so državam članicam na voljo precejšnja sredstva za sedanje programsko obdobje, pri čemer obstaja veliko možnosti, da bodo ta sredstva namenjena podpori ukrepov vključevanja. Zlasti Evropski socialni sklad (ESS) in Evropski sklad za regionalni razvoj (ESRR) podpirata naložbe, povezane s socialno vključenostjo, izobraževanjem in trgom dela⁵⁵. Na primer, v okviru ESS je vsem državam članicam na voljo 21 milijard EUR za spodbujanje socialne vključenosti ter boj proti revščini in diskriminaciji, medtem ko so države članice v okviru ESRR namenile 21,4 milijarde EUR. ESRR lahko prispeva k ukrepom za podpiranje naložb v infrastrukturo za zaposlovanje, socialno vključenost in izobraževanje, nastanitev, zdravje, podporo za zagon podjetij ter fizično, gospodarsko in socialno prenavo prikrajšanih skupnosti v mestih in na podeželju, tudi s programom inovativnih ukrepov v mestih⁵⁶.

⁵¹ Projekti so bili večinoma osredotočeni na jezikovno usposabljanje, državljanstvo vzgojo, lažanje dostopa do trga dela, izmenjave z družbo gostiteljico/medkulturni dialog in krepitev zmogljivosti zainteresiranih strani na področju politike vključevanja, vključno z razvojem orodij in kazalnikov.

⁵² Drugi skladi, kot je na primer Erasmus+, so v obdobju 2014–2015 financirali več kot 200 projektov, ki so obravnavali begunce ali izzive, povezane z njihovim vključevanjem.

⁵³ Glej: http://ec.europa.eu/priorities/sites/beta-political/files/state_of_the_union_2015_en.pdf.

⁵⁴ http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/financing/fundings/docs/synergies_between_amif_and_other_eu_funds_in_relation_to_migrants_en.pdf in <http://ec.europa.eu/esf/BlobServlet?docId=14499&langId=en>.

⁵⁵ Finančna sredstva so v okviru obeh skladov na voljo tudi za krepitev zmogljivosti, dobro upravljanje in podporo MSP, kar lahko prispeva tudi k celotni naložbi za podpiranje vključevanja državljanov tretjih držav.

⁵⁶ Evropska komisija je leta 2015 izdala posebne smernice za države članice, da bi v okviru programov skladov ESI odpravile segregacijo v izobraževanju in stanovanjsko segregacijo marginaliziranih skupnosti, vključno z migranti.

Glej: http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/informat/2014/thematic_guidance_fiche_segregation_en.pdf.

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja (EKSRP) lahko prispeva k podpori vključevanju v okviru prednostnega spodbujanja socialne vključenosti, zmanjševanja revščine in gospodarskega razvoja na podeželju, čemur je namenjenih 14,4 milijarde EUR, kar na splošno vključuje možnosti ustvarjanja delovnih mest ter zagotavljanje osnovnih storitev in ukrepov za socialno vključenost⁵⁷.

Komisija dejavno sodeluje z vsemi zadevnimi zainteresiranimi stranmi, da bi zagotovila, da se vsi instrumenti financiranja celovito in strateško usklajeno v celoti izkoriščajo. Spodbuja izmenjavo izkušenj med vsemi akterji in skladi ter krepitev zmogljivosti vključenih akterjev za zagotovitev usklajenega pristopa. Okrepljen dialog in vzajemno učenje že potekata prek Odbora AMIF-ISF⁵⁸. Drug primer je novoustanovljena Mreža za nadsionalno sodelovanje na področju migracij v okviru Evropskega socialnega sklada, ki združuje organe upravljanja ESS, socialne partnerje in druge pomembne akterje za izmenjavo izkušenj o najboljšem načinu uporabe finančnih sredstev ESS (tudi v okviru sinergij z AMIF) za vključevanje državljanov tretjih držav. Komisija bo še naprej krepila strateški dialog s posameznimi državami članicami z namenskimi srečanji in zagotavljanjem prilagojenih smernic za večjo uporabo razpoložljivih sredstev ter za proučitev dodatnih možnosti v okviru obstoječih programov.

Poleg tega bo še naprej spodbujala države članice, regionalne in lokalne organe ter socialne partnerje in nevladne organizacije, naj v celoti izkoristijo partnerske mehanizme za izvajanje skladov EU⁵⁹. Države članice bi morale organizacijam, zlasti tistim z inovativnimi pristopi, zagotoviti čim več priložnosti za sodelovanje na razpisih za zbiranje predlogov v okviru nacionalnih programov teh skladov.

Komisija si prav tako prizadeva za okrepitev finančne podpore EU državam članicam iz Sklada za azil, migracije in vključevanje v okviru osnutka proračuna za leto 2017 za vključevanje državljanov tretjih držav.

5. NASLEDNJI KORAKI

S tem akcijskim načrtom EU za vključevanje Komisija določa prednostne naloge politike in orodja za konkretne ukrepe, ki jih je treba sprejeti na ravni EU za podporo ukrepov za vključevanje, sprejetih na ravni držav članic, za nadaljnji razvoj in okrepitev politik vključevanja po vsej EU. Na vseh področjih je treba okrepiti prizadevanja za oblikovanje odpornejših, povezanih in posledično močnejših družb. Komisija bo še naprej vključevala

⁵⁷ V okviru evropskih strukturnih in investicijskih skladov lahko Evropski sklad za pomorstvo in ribištvo (ESPR) prispeva k socialni vključenosti migrantov tako, da jim zagotovi strokovno usposabljanje in izobraževanje ter podporo za zagon podjetja, če se želijo samozaposliti. Podpira lahko tudi izvajanje celostnih strategij lokalnega razvoja, ki lahko migrantom zagotavljajo tudi široko paleto storitev. Sklad za evropsko pomoč najbolj ogroženim (FEAD) lahko podpira zagotavljanje osnovne materialne pomoči in/ali ukrepov za socialno vključenost za državljane tretjih držav, če spadajo v ciljno skupino, opredeljeno na nacionalni ravni. ERASMUS+ državam članicam zagotavlja 400 milijonov EUR za izboljšanje socialne vključenosti z izobraževanjem. EU v skladu s 7. okvirnim programom in programom Obzorje 2020 financira raziskave o vključevanju migrantov. Za pregled najpomembnejših ugotovitev na podlagi povezanih rezultatov in najpomembnejših ugotovitev glej pregled politike z naslovom „Research on Migration: Facing Realities and Maximising Opportunities“ (Raziskava o migracijah: soočanje z realnostjo in povečevanje priložnosti), 2016, str. 51–87.

⁵⁸ Sklad za notranjo varnost.

⁵⁹ V skladu z določbami Delegirane uredbe Komisije (EU) št. 240/2014 z dne 7. januarja 2014 o Evropskem kodeksu dobre prakse za partnerstvo v okviru evropskih strukturnih in investicijskih skladov, UL L 74, 14.3.2014, str. 1–7.

prednostno nalogo vključevanja priseljencev, nediskriminacije in vključevanja v vse ustrezne ukrepe in področja politike ter pričakuje, da bodo to storile tudi države članice.

Poleg tega bo še naprej spremljala politike in rezultate vključevanja z nadgradnjo in nadaljnjim razvojem obstoječih orodij in kazalnikov, vključno z nadaljnjo krepitvijo sodelovanja z ustreznimi akterji⁶⁰. Na podlagi tega bo še naprej analizirala rezultate vključevanja državljanov tretjih držav in po potrebi zagotavljala smernice za države članice v okviru evropskega semestra⁶¹.

Države članice so pozvane, naj na podlagi tega akcijskega načrta posodobijo in okrepijo svoje politike vključevanja za državljane tretjih držav, ki zakonito prebivajo v EU, ob upoštevanju novih in prihodnjih izzivov ter za zagotovitev, da so vse ustrezne politike usmerjene v podporo ciljev oblikovanja bolj povezanih družb. Države članice bi morale tudi strateško proučiti, kako je mogoče poleg vključevanju prilagojenega financiranja iz sklada AMIF pravočasno zagotoviti tudi drugo ustrezno finančno podporo v okviru programov evropskih strukturnih in investicijskih skladov ter drugih instrumentov financiranja EU za podporo njihovih ciljev vključevanja ter povečati sinergije in dopolnjevanje na različnih področjih in ravneh politike.

Komisija bo redno preverjala izvajanje ukrepov, predstavljenih v tem akcijskem načrtu, in doseženi napredek, opredelila dodatne potrebne ukrepe ter poročala Evropskemu parlamentu in Svetu.

CELOTNI PREGLED UKREPOV, PREDVIDENIH NA RAVNI EU ZA OBDOBJE 2016–2017

	Ukrepi na ravni EU za podporo državam članicam	Okvirni časovni razpored	Ključni akterji
Ukrepi pred odhodom in pred prihodom	Začetek projektov za podporo učinkovitim ukrepom pred odhodom in pred prihodom, tudi v okviru programov preselitve (npr. jezikovno usposabljanje, informacije o kulturi in vrednotah namembne države itd.), v okviru sklada AMIF	2016–2017	Komisija, države članice, civilna družba, tretje države

⁶⁰ Na primer, EU je skupaj z OECD začela skupno mednarodno primerjavo rezultatov vključevanja, ki oblikovalcem politike zagotavlja referenčna merila za primerjavo rezultatov v njihovi državi z rezultati drugih držav in za opredelitev dobrih praks. OECD/Evropska unija 2015, *Indicators of Immigration Integration 2015 – Settling In (Kazalniki vključevanja priseljencev v letu 2015 – prilaganje)*. V prihodnosti se bodo analizirali tudi rezultati vključevanja na lokalni ravni. Agencija EU za temeljne pravice trenutno spremlja socialno vključenost ter sodelovanje migrantov in njihovih potomcev v družbi z vidika temeljnih pravic ter bo leta 2017 objavila rezultate drugega dela največje raziskave v EU o izkušnjah z diskriminacijo, viktimizacijo kaznivih dejanj iz sovraštva ter družbeno udeležbo migrantov in manjšin (EU-MIDIS II).

⁶¹ Glej priporočila za posamezne države za leto 2016, sprejeta 18. maja 2016: http://ec.europa.eu/europe2020/making-it-happen/country-specific-recommendations/index_sl.htm.

	Sodelovanje z državami članicami pri krepitvi sodelovanja z izbranimi tretjimi državami glede ukrepov pred odhodom v okviru akcijskega načrta iz Vallette	2016	Komisija, države članice, tretje države
	Nova Agencija Evropske unije za azil bo olajšala izmenjavo dobrih praks na področju ukrepov vključevanja pred odhodom.	2016–2017	Komisija, države članice
Izobraževanje	Zagotovitev spletnega preverjanja znanja jezikov in poučevanja jezikov v okviru programa Erasmus+ za približno 100 000 novoprispelih državljanov tretjih držav, zlasti beguncev	2016	Komisija
	Podpiranje dogodkov vzajemnega učenja za nacionalne in regionalne organe v zvezi s pripravljalnimi razredi, preverjanjem znanj in spretnosti ter jezikovnega znanja, podporo za otroke brez spremstva, medkulturnim ozaveščanjem, priznavanjem akademskih kvalifikacij in vključevanjem v visokošolsko izobraževanje	2016–2017	Komisija, države članice
	Ustvarjanje evropskih mrež politike za raziskovalce, strokovne delavce in lokalne/regionalne nosilce odločanja za izmenjavo dobrih praks na področju vključevanja nedavno prispelih posameznikov s formalnim in neformalnim izobraževanjem	2017	Komisija
	Odprava ovir za vključevanje migrantskih deklic in dečkov državljanov tretjih držav v izobraževanje in vzgojo v zgodnjem otroštvu z razvojem evropskega okvira za kakovost izobraževanja in vzgoje v zgodnjem otroštvu (ECEC), vključno s pomočjo in zagotavljanjem pomoči za podporo osebju ECEC pri odzivanju na posebne razmere v migrantskih družinah	2016	Komisija, države članice
	Spodbujanje nadaljnega usposabljanja nizko usposobljenih in nizko kvalificiranih oseb v okviru novega programa znanj in spretnosti za Evropo	2016–2017	Komisija, države članice
	Financiranje nadnacionalnih projektov in partnerstev za podporo vključujočega izobraževanja, usposabljanja in mladih s posebnim poudarkom na projektih, povezanih z migracijo in medkulturnim dialogom v okviru programa Erasmus+	2016–2017	Komisija, države članice, civilna družba
	Nadaljnje analiziranje rezultatov vključevanja državljanov tretjih držav v okviru evropskega semestra	letno	Komisija
	Zagotavljanje podpore učiteljem in šolskemu osebju glede tega, kako spodbujati vključujoče izobraževanje in obravnavati posebne potrebe, povezane z vključevanjem migrantskih učencev in beguncev, s spletnimi tečaji in dejavnostmi strokovnega izpopolnjevanja z uporabo spletne platforme School Education Gateway	2016	Komisija
	Trg dela in poklicno usposabljanje	Razvoj „orodja za vrednotenje znanj in spretnosti za državljane tretjih držav“ v okviru novega programa znanj in spretnosti za Evropo za podpiranje pravočasne opredelitve znanj in spretnosti ter kvalifikacij prosilcev za azil, beguncev in drugih državljanov tretjih držav	2016–2017
Izboljšanje priznavanja <u>akademskih</u> kvalifikacij državljanov tretjih držav med drugim z: <ul style="list-style-type: none"> – usposabljanjem osebja v sprejemnih objektih za omogočanje hitrejšega začetka postopkov priznavanja; – izboljšanjem dostopa do postopkov priznavanja akademskih kvalifikacij za upravičence do mednarodne zaščite; – izboljšanjem komunikacijskih kanalov za izmenjavo informacij med centri ENIC-NARIC in zadevnimi 		2016–2017	Komisija, države članice

	<p>zainteresiranimi stranmi, vključno z izobraževalnimi dejavnostmi nevladnih organizacij v sprejemnih objektih;</p> <p>– razvojem orodja za ocenjevalce kvalifikacij, ki podpira priznavanje akademskih kvalifikacij beguncev</p>		
	Izboljšanje preglednosti in razumevanja kvalifikacij, pridobljenih v tretjih državah, s spremembo evropskega ogrodja kvalifikacij (predlog za priporočilo Sveta, sprejet v okviru novega programa znanj in spretnosti za Evropo), ki bo zagotovila boljše izvajanje in razširitev njegovega področja uporabe za vključitev možnosti vzpostavitve povezav z ogrodji kvalifikacij drugih regij sveta	2016–2017	Komisija, države članice
	Projekti skladov za spodbujanje „hitre“ vključitve na trg dela in v poklicno usposabljanje (npr. z ocenjevanjem in potrjevanjem znanj in spretnosti, jezikovnim usposabljanjem, osredotočenim na zaposlitev, usposabljanjem na delovnem mestu) ter vključevanja beguncev in žensk na trg dela (EaSI/AMIF)	2016–2017	Komisija, države članice, civilna družba
	Spodbujanje izmenjave obetavnih praks na področju vključevanja na trg dela prek obstoječih mrež in programov (evropska mreža javnih služb za zaposlovanje, koordinatorji programa jamstva za mlade, program vzajemnega učenja in Evropska mreža za razvoj podeželja)	2016	Komisija, države članice
	Razvoj spletne zbirke obetavnih praks na področju vključevanja prosilcev za azil in beguncev na trg dela kot vira za oblikovalce politike v državah članicah	2016	Komisija, države članice
	Science4Refugee: pobuda za iskanje ustreznih delovnih mest za begunce in prosilce za azil z znanstvenim ozadjem na univerzah in v raziskovalnih ustanovah v EU	2016–2017	Komisija
	Zagotovitev financiranja za okrepitev zmogljivosti občin in lokalnih organov na področju praks sprejema in vključevanja beguncev, s poudarkom na vključevanju na trg dela	2016–2017	Komisija, države članice, lokalni in regionalni organi
	Nadaljnje analiziranje rezultatov vključevanja državljanov tretjih držav v okviru evropskega semestra	letno	Komisija
	Izboljšanje dejavnosti ozaveščanja ranljivih mladih, ki niso zaposleni, se ne izobražujejo ali usposablajo, vključno s tistimi z migrantskim ozadjem, v okviru programov jamstva za mlade	2016–2017	Komisija, države članice
	Opredelitev dobrih praks za spodbujanje in podpiranje podjetništva migrantov ter financiranje pilotnih projektov za njihovo razširjanje	2016	Komisija, države članice
	Natečaj za najboljše socialne inovacije za podelitev nagrad inovacijam na področju izdelkov, tehnologij, storitev in modelov, ki lahko podpirajo vključevanje beguncev in drugih državljanov tretjih držav	2016	Komisija, zasebni sektor
	Spodbujanje izmenjave obetavnih praks na področju vključevanja v poklicno izobraževanje in usposabljanje ter vzajemnega učenja prek obstoječih političnih pobud in programov (evropska koalicija za vajeništva, Evropski pakt za mlade, Erasmus+, Evropska znanstvena fundacija, Izobraževanje in usposabljanje 2010)	2016–2017	Komisija, države članice, zasebni sektor
Dostop do osnovnih storitev	Spodbujanje uporabe sredstev EU za sprejem, izobraževanje, nastanitev ter zdravstveno in socialno infrastrukturo za državljane tretjih držav	2016–2017	Komisija
	Okrepitev sodelovanja z Evropsko investicijsko banko za zagotovitev finančnih sredstev začasne nastanitvene in zdravstvene zmogljivosti za novoprispele državljane tretjih	2016–2017	Komisija, države članice, EIB

	držav ter socialnih stanovanj		
	Spodbujanje vzajemnega učenja med državami članicami o tem, kako se soočati s stanovanjskimi izzivi	2017	Komisija, države članice
	Podpiranje dobrih praks na področju zagotavljanja oskrbe za ranljive državljane tretjih držav in begunce, vključno z ženskami, otroki in starejšimi v okviru programa zdravja (letni delovni načrt za leto 2016)	2016	Komisija, države članice, zainteresirane strani na področju zdravja
	Razvoj pilotnih modulov usposabljanja za zdravstvene delavce in uradnike organa kazenskega pregona na področju zdravja za državljane tretjih držav za nadgradnjo in okrepitev znanj in spretnosti ter sposobnosti zdravstvenih delavcev na kraju samem, in spodbujanje celostnega pristopa k zdravstvenemu varstvu posameznikov	2016–2017	Komisija, države članice, zainteresirane strani na področju zdravja
Aktivna udeležba in socialna vključenost	Priprava priročnikov in orodij za strokovne delavce o kulturnem ozaveščanju in izražanju, medkulturnem dialogu, aktivni udeležbi državljanov tretjih držav v političnem, družbenem in kulturnem življenju ter športu v družbah gostiteljicah in o prispevku dela mladih	2016–2017	Komisija, države članice, zainteresirane strani na področju izobraževanja
	Začetek projektov za spodbujanje medkulturnega dialoga in evropskih vrednot prek kulture, filmov in umetnosti (program Kreativna Evropa)	2016	Komisija, države članice, civilna družba
	Financiranje projektov za spodbujanje udeležbe državljanov tretjih držav v političnem, družbenem in kulturnem življenju v okviru sklada AMIF	2016–2017	Komisija, države članice, civilna družba
	Financiranje mreže mest, projektov partnerstev med mesti in projektov civilne družbe na področju državljanske udeležbe, vključno z državljani tretjih držav, v okviru programa Evropa za državljane	2016–2020	Komisija, države članice, lokalni in regionalni organi, civilna družba
	Odprava ksenofobije z ozaveščanjem in spodbujanjem dobrih praks na področju boja proti ksenofobičnim dejanjem in ksenofobičnemu govoru v okviru novoustanovljene skupine EU na visoki ravni za boj proti rasizmu, ksenofobiji in drugim oblikam nestrpnosti	od leta 2016	Komisija, države članice, civilna družba
	Spodbujanje projektov, ki obravnavajo vključevanje beguncev, v okviru Evropske prostovoljne službe (del programa Erasmus+)	2016	Komisija, države članice, civilna družba
	Financiranje projektov za preprečevanje rasizma in ksenofobije ter boj proti njima, vključno s kaznivimi dejanji iz sovraštva in sovražnim govorom, pobud za boljše razumevanje med skupnostmi ter spodbujanje medverskih in medkulturnih dejavnosti in projektov ter nevladnih organizacij EU, ki se borijo proti diskriminaciji v okviru programa za pravice, enakost in državljanstvo	2016–2017	Komisija, države članice, civilna družba

	Oblikovanje spletišča „vse na enem mestu“ za zagotavljanje informacij o ustreznem financiranju EU za podporo projektov in pobud za spodbujanje strpnosti ter boj proti rasizmu, ksenofobiji in diskriminaciji	2016	Komisija
	Financiranje projektov za razširjanje in ponavljanje dobrih praks, ki spodbujajo socialno vključenost na lokalni ravni, tudi na področju vključevanja v okviru programa Erasmus+	2016–2017	Komisija
	Razvoj orodja za oblikovalce politike in mladinske delavce na področju prispevka dela mladih ter neformalnega in priložnostnega učenja pri vključevanju	2016–2017	Komisija, države članice, zainteresirane strani na področju izobraževanja
	Financiranje nadnacionalnih kulturnih in avdiovizualnih projektov za podporo vključevanja beguncev v okviru programa Kreativna Evropa	2016	Komisija, civilna družba
	Začetek projektov za spodbujanje socialne vključenosti prek mladih in športa v okviru programa Erasmus+	2016	Komisija, države članice, civilna družba
	Financiranje projektov za zgodnjo identifikacijo, zaščito in vključevanje državljanov tretjih držav, ki so žrtve trgovine z ljudmi, vključno z osredotočanjem na otroke in otroke brez spremstva v okviru sklada AMIF	2016–2017	Komisija, države članice, civilna družba
	Nadaljnje sodelovanje z Evropskim parlamentom in Svetom za sprejetje protidiskriminacijske direktive		
	Oprelitev in razširjanje dobrih praks na področju podpiranja žensk	2016–2017	Komisija, države članice, civilna družba
Orodja za usklajevanje, financiranje in spremljanje	Okrepitev mreže nacionalnih kontaktnih točk za vključevanje in njeno preoblikovanje v „evropsko mrežo za vključevanje“ s spodbujanjem vzajemnega učenja med državami članicami	2016–2017	Komisija, države članice
	Spodbujanje sodelovanja med različnimi ravnmi vlade, vključno z regionalno in lokalno ravno, prek partnerstva v okviru agende EU za mesta z osredotočanjem na vključevanje državljanov tretjih držav	2016–2017	Komisija, države članice, lokalni in regionalni organi
	Podpiranje inovativnih ukrepov na lokalni ravni s ciljno usmerjenim financiranjem, tudi v okviru programa inovativnih ukrepov v mestih	2016–2017	Komisija, lokalni in regionalni organi
	Okrepitev usklajevanja in strateškega približevanja vseh ustreznih instrumentov financiranja EU za povečanje vpliva podpore EU na splošno vključevanje državljanov tretjih držav	2016–2017	Komisija, države članice
	Okrepitev sodelovanja z namenskimi izmenjavami in srečanji s pristojnimi nacionalnimi organi v vseh zadevnih skladih EU	2016–2017	Komisija, države članice
	V okviru načela partnerstva in deljene odgovornosti okrepitev vključenosti vseh zadevnih akterjev, tudi s podpiranjem izmenjave izkušenj med različnimi akterji glede uporabe sredstev ESS za vključevanje beguncev prek mreže ESS za nadnacionalno sodelovanje na področju	2016–2017	Komisija, države članice, drugi akterji

	migracij		
	Pridobitev dodatnih podatkov o vključevanju na ravni EU, tudi s spremljanjem rezultatov vključevanja na lokalni ravni	2016–2017	Komisija, države članice, tudi v sodelovanju z OECD
	Spremljanje socialne vključenosti in udeležbe državljanov tretjih držav migrantov v družbi z vidika temeljnih pravic	2016	Agencija EU za temeljne pravice